

«Сколково» резиденты нәм ТООСЭР «Рузаевка» «Экспонента» компаниясе Россиядә нәм дөньяда беренче булып метаналны сыек фазалы окисландыру юлы белән кырмыска кислотасы житештерүне гамәлгә ашырган предприятие була. Хәзер Рузаевка шөнәрендә матдәне аналоглары булмаган технология буенча алалар.

Мордовия Республикасы Главасы Артём Алексеевич Здунов билгеләп үткәнчә, Ватан чималларын кулланучы үз технологияләре моңим нәм безнен житештерүчеләрне эчкә кооперациягә юнәлтә. Тобәктә житештерелгән барлык әйберләр беренче чиратта жирле предприятиеләр тарафыннан кулланылырга тиеш. Н.П.Огарев исемен йорткөн уни-верситетнын фәнни технологияләр нәм яна материаллар институтынын физик химия кафедрасынын өлкән укытучысы, яшь нәм перспективалы галим Сергей Валерьевич Арасланкин 2016 елнын апрелендә Рузаевка шөнәрендә үз эшен ачарга карар итә нәм «Экспонента» компаниясенә нигез сала. Сергей Валерьевич бизнес очен сайлаган өлкә кирәкле булган, әмма технологик яктан ботенләй үзләштерелмәгән. Шуна күрә фәнни тикшеренүләр үткөрү тәжрибәсе нәм сәнәгатьчеләр белән турыдан-туры диалог базарга нәрсә кирәклеген нәм моны практикада ничек тормышка ашырырга икәннен тогәлрәк анларга момкинлек бирде. «Экспонента» компаниясенен исеме очраклы сайланмаган, чонки житәкчелек беренче чиратта тотрыклы үсешкә нәм яна эш урыннары булдыруга ирешергә тели. Фәнни-житештерү предприятиесенен сонгы сүз белән жиһазландырылган үз фәнни-тикшеренү лабораторияләре компаниянен зур горурлыгы. Алар тикшеренүләрне ин югары дәрәжәдә үткөрергә момкинлек бирә. Биредә үлчәв приборлары, заманча жиһазлар бар, югары квалификацияле белгечләр эшли. Болар барысы да идеядән эзер продуктка кадәр этапны үтәргә момкинлек бирә. Сергей Валерьевич Арасланкин перспективалы компаниянен генераль директоры булып тора. Үз коллективында ул идеяләр генераторы. Бүгән бу әйдәп баручы предприятие сәнәгәтнен торле тармаклары очен химик материаллар чыгара, гамәли химия, эксперименталь микробиология нәм тозелеш материалларын ойрәнү өлкәсендә фәнни тикшеренүләр үткөрә нәм гамәлгә ашыра. Авыл хужалыгы тармагы кысаларында: иген культураларын силослау нәм плющлау очен консервантлар нәм эре мөгезле терлек нәм кош-корт очен азык остәмәләре житештерү нәм житкерү гамәлгә ашырыла. Шулай ук тозелеш тармагы пред-приятелиеләренә компания катыландыру

катализаторлары, тоту ингибиторлары, реологик остәмәләр, күбек сүндөрүчеләр нәм башка модификацияләвче остәмәләр жи-бәрә. Алар барысы да безнен илдә кин кулланыла. Шунысын да ассызыклап үтәргә кирәк, «Экспонента» продукциясенен топ олешенә Россиядә аналоглар юк.

Хәзер безнен илдә тозелеш нәм авыл хужалыгы очен кирәкле химик чималнын кискен дефициты күзәтелә. Россиядә нигездә чит ил эшләнмәләре кулланыла, ә бу импорт материалларын жәлеп итүне таләп итә. Шуна күрә «Экспонента» житәкчелеге илдә беренчеләрдән булып шундый ук компонентны безнен республика эчендә житеш-терергә тәкъдим итте. Житештерелгән продукция уникаль нәм импортны алмаштыра. Сату географиясе күп санлы тобәкләрне нәм шәһәрләрне үз эченә ала. Компания бүген дә импортны алмаштыру сәясәтен нык тотта.

Күптән түгел биредә чын уныш булды - метаналны сыек фазалы окисландыру юлы белән кырмыска кислотасы житештерү буенча ботен дөнья очен уникаль технологияне эшләтеп жибәрде. Технологик линияне модернизацияләв нәтижәсендә житештерү процессы максималь гадиләштерелә, шулай ук процессны автоматлаштырылган контрольдә тоту момкинлеге барлыкка килә.

- Безнен технология Россия Федерациясендә генә түгел, ботен дөньяда химия житештерү очен уникаль. Шунысын да әйтергә кирәк, бер генә илдә дә аналоглар юк! Шуна күрә Рузаевкада, минем туган нәм яраткан шәһәрәмдә, чын мәгънәсендә тарихи вакыйга булды, без ана шулкадәр озак бардык нәм аны түземсезлек белән коттек!

Кырмыска кислотасы - кыйммәтле химик чимал. Анын куллану өлкәләре күп. Ул азык-толек, фармацевтика, химия нәм медицина сәнәгатендә, аерым алганда, авыл хужалыгы тармагында кулланыла. Бу юлыбызнын башы гына, алда тагын да күбрәк идеялар нәм планнар бар! - дип билгеләп үтә «Экспонента» компаниясенен генераль директоры Сергей Валерьевич Арасланкин «Рузаевские новости»га биргән интервьюсында.

Наилә НАСЫРОВА әзерләде